

- проводити активну пошукову роботу в момент отримання повідомлення про вчинення злочинів, зокрема при виході на місце події СОГ з метою розкриття злочинів «по гарячих слідах»;
- проводити оперативно-пошукові заходи у місцях можливого збуту викраденого майна;
- здійснювати кваліфіковану оперативну розробку осіб, які обґрунтовано підозрюються у готуванні вказаних злочинів;
- обов'язково проводити розробки в СІЗО й ІТТ осіб, які притягуються до кримінальної відповідальності за вчинення даних злочинів;
- використовувати оперативні можливості підрозділів карного розшуку, оперативних та оперативно-технічних підрозділів для документування за можливими місцями і каналами збуту викраденого;
- здійснювати своєчасний обмін оперативною інформацією з територіальними органами Національної поліції.

Коцюба С.А.

здобувач кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ

Кризові явища, які спостерігаються протягом останніх років в політичній, економічній та соціальній сферах України, що супроводжуються стійкою тенденцією до погіршення криміногенної обстановки на Південному Сході, створили підґрунтя для формування й виникнення якісно й кількісно нових видів діяльності злочинних угруповань на території усєї держави. На жаль, до складу вказаних кримінальних утворень нерідко входять і військовослужбовці. За даними оперативно-слідчої практики за останні чотири роки кількість військовослужбовців, що входила до складу організованих груп збільшилася майже удвічі.

Під час системно-структурної перебудови центральних відомств, правових, організаційно-функціональних та інституційних змін в органах влади й управління, судових і правоохоронних органах намічаються негативні тенденції криміналізації суспільства й зростання організованої злочинності, яка дедалі набуває все більш загрозливих форм. Зростання кількості злочинів, насамперед тяжких й особливо тяжких, демонструє нездатність правоохоронних органів протистояти цим негативним явищам. Підтвердженням нее-

фективності діяльності правоохоронних органів є офіційні статистичні дані Генеральної прокуратури України, які демонструють тенденцію до різкого зниження кількості виявлених ОГ і ЗО після 2012 року, зокрема у 2012 р. – 264, 2013 р. - 185, 2014 р. - 166, 2015 р. – 135, 2016 р. – 124, 2017 р. – 118, а також аналіз думок опитаних респондентів (73 %), які зазначають, що кількість організованих груп у період з 2012 р. на сьогодні зросла більш к удвічі.

Особливе занепокоєння викликає збільшення кількості злочинів, що пов'язані із незаконним заволодінням військовослужбовцями вогнепальною зброєю. Така зброя нерідко використовується кримінальними угрупованнями під час учинення резонансних злочинів. Такі негативні тенденції зумовлені рядом факторів, одним з яких є недостатній криміналістичний аналіз та відсутність сучасної методики виявлення та розслідування незаконного заволодіння військовослужбовцями вогнепальною зброєю.

Слід вказати, що певні питання протидії злочинам, що пов'язані із викраденням, привласненням, вимаганням зброї, бойових припасів та вибухових речовин були предметом уваги українських і зарубіжних науковців (В.П. Бахін, Р.С. Белкін, Л.А. Беляков, Ю.М. Берези, М.А. Буків, В.К. Гавро, І.Ф. Герасимов, Г.І. Грамович, Ю.М. Дільдіна, А.В. Іщенко, Н.С. Карпова, М.В. Кобця, В.Я. Кодіна, П.Н. Коткіна, І.П. Красюка, М.П. Ландишева, С.П. Мельниченко, І.П. Лисенка, В.В. Мартинова, М.А. Михайлова, І.Д. Моторного, М.А. Селіванова, О.Ю. Семенова, Є.М. Тихонова, К.О. Чаплинського та ін.). Втім, проблема попередження, розкриття та розслідування незаконного заволодіння військовослужбовцями зброєю досі залишається недостатньо вивченою та дослідженою.

Наведене свідчить про недосконалість методики виявлення й розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням військовослужбовцями вогнепальною зброєю.

Окрім того, актуальність проблеми підтверджується також і тим, що: по-перше, тенденція зрощування кримінальних структур із представниками державних і правоохоронних органів, а також з підрозділами Збройних сил України підриває основи національної безпеки держави; по-друге, види злочинів, що вчинюються кримінальними угрупованнями, становлять підвищену суспільну небезпеку, у тому числі такі, що характеризуються резонансними злочинами; по-третє: офіційні статистичні дані не повністю відображають сутність явищ, у тому числі через високу латентність організованої злочинності та низький рівень діяльності правоохоронних органів з протидії їй; недостатньо об'єктивну юридичну оцінку ознак організованої злочинності під час розслідування кримінальних проваджень за фактами незаконного заволодіння військовослужбовцями вогнепальною зброєю та розгляду справ у суді.